గుడిలో తీర్థం

ఒకటో నెంబరు బ్రాంచి కెనాల్ మావూరు ప్రక్కగానే పోతుంది. మావూరి ఆయకట్టుకంతా అదే నీటి సరఫరా చేస్తుంది. మా వూరికి ఆరుమైళ్ళ ఎగువున బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ నుంచి బయలుదేరి, మావూరు పొలిమేర తర్వాత అయిదు మైళ్ళు ప్రయాణం చేస్తుంది. ఆ కాలువ త్రవ్వకం జరిగి మూడు దశాబ్దాలైనా మా ఊరు దగ్గర దానిపై వంతెన పడకపోవడం శోచనీయం.

దానిపై వంతెన లేకపోవడంవల్ల, ఏటా రైతులెన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. రెండు తాటి బద్దెలు వేశారు గాని, వాటి మీదుగా మనుష్యులే వెళ్ళడానికి వీలున్నది. బళ్ళు, పశువులు రేవులోంచి వెళ్ళాలి. ఆ రేవు చాలా అధ్వాన్న స్థితిలో వుంది. పెద్ద రాళ్ళతో కట్టిన చప్టా చెడిపోయింది. ఆ రాళ్ళు చెల్లాచెదురైనాయి. కాలువ నిండుగా వస్తే నీళ్ళు ఇటూ అటూ డొంకలోనికి పారుతూ వుంటాయి. అప్పుడు రేవులోంచి బండి పోవాలంటే పదిమంది మనుషుల

సహాయం కావల్సిందే! వేసవి కాలం మొత్తం ఎండినా, అక్కడ ఎక్కువ పల్లం కనుక నీళ్ళు నిలవ వుంటాయి. రోజూ బళ్ళు గొడ్లు విరివిగా ఆ రేవు లోంచి పోతూనే వుంటాయి. ఊడ్పుల కాలంలో నూర్పుళ్ళ సమయంలోను, పొలాలకు ఎరువులు తోలేటప్పుడు పశువులూ, రైతులుపడే అవస్థ కళ్ళారా చూడవల్సిందేగానీ వర్ణించడానికి లేదు. దానిపై వంతెన పడితే గ్రామంలోని రైతులకు, పశువులకూ ఎంతో శ్రేయోదాయకంగా వుంటుందని అందరూ ఎన్నో యేళ్ళ క్రితమే గ్రహించిన విషయం. కాని దానిపై వంతెన నిర్మించేదెవరు?

బ్రాంచి కెనాల్ కి వేటూ రిపేరు నిమిత్తం పి. డబ్ల్యు.డి. వారు కొంతసొమ్మును కేటాయించి ఖర్చుపెడతారుగానీ, దానిపై వంతెన నిర్మాణాన్ని గురించి ఆలోచించే అగత్యం వారికి లేదు. వూళ్ళో రైతులే తమ అవసరాన్ని గుర్తించి చందాలు వేసికొని వంతెన కట్టించుకోవాలి కాని అందుకు ఇన్నేళ్ళుగా గ్రామ రాజకీయాలు, స్పర్ధలు, ముఠాతత్వాలు అడ్డువచ్చి, ఏ రైతుపెద్ద ముందుకు రాలేదు.

అలాంటిది ఇప్పుడిన్నేళ్ళ తర్వాత ఆ కాలువపై వంతెన ఏర్పడే మంచికాలం వచ్చింది. మావూరి పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు నాసరయ్యగారి చిత్తబండి ఆ రేవులో ఇరుక్కుంది. బండి కండెవరకు దిగబడింది. రాళ్ళల్లో గిట్టలు యిరుక్కొని దాపటి ఎద్దు గింగిరాలు తిరిగి పడిపోయింది. గబ గబా [illegible] ంచి ఇరవై మంది మనుషులు [illegible] కెళ్ళి బండి

పొందిన చిత్రంతో ఒప్పందపు పంచు, ఆ బంపోసి పట్టి ఒప్పుకు చేర్చారు. ఆ ఎద్దు నెలరోజుల [illegible]

ప్రెసిడెంటు నాసరయ్యకు గోమయం ఉపస్థానం లేదంది. తను ప్రాసుకొని శత తెనాల్ [illegible] దృష్టంగా అనుకున్నారు. పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షునితోను, బాక్ డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరుతోను [illegible] ప్రజలు సంఘటిత్వ వికాశాల రూపంలో యిస్తే మిగతావట్ని తాము భరించగలమని వాళ్ళు వాగ్దానం చేశారు.

వెంటనే నాసరయ్య [illegible] తన ఇంట్లో సమావేశం [illegible] చేశారు. అందరూ [illegible] పంచాయతీ ఆ వంతెనను ప్రారంభించే బాధ్యతను ప్రెసిడెంటుగారి భుజస్కంధాలపై వేశారు. ప్రెసిడెంటుగారు ఇనుమిక్కిలిగా సంతోషించారు.

ఎకరానికి పది రూపాయల వంతున రైతులందరూ చందా లిచ్చారు. మొత్తం దిబ్బను పేరు రూపాయలు ప్రోగైనాయి. సమితి ఆఫీసు చుట్టూ మూడు రోజులు తిరిగి, సూపర్ వైజరు చేత వంతెనకు ఎస్టిమేట్సు తయారు చేయించారు. ప్రెసిడెంటు నాసరయ్య, ఇంజనీరింగు స్టాఫ్ ను, బి. డి. ఓ. ను, సమితి ప్రెసిడెంటును పట్టుకొని ఆ వంతెన కట్టే కాంట్రాక్టు బావమర్ది పేర టెండర్ శాంక్షను చేయించుకున్నాడు తనే

స్వయంగా వంతెనను నిర్మించాలని. ఎస్టిమేట్సు ప్రకారం ఆ వంతెన ఇరవై వేలలో తయారు కావాలి. గ్రామస్థులు పది వేల రూపాయలు విరాళమిస్తేచాలు. మరి ప్రోగుచేసిన డబ్బు పదిహేను వేలుగదా! ఆ అయిదువేలు ఏంచేసేట్టు? మా వూళ్ళో కుర్రకారు కొంతమంది ఆ సందేహాలను బహిరంగంగా వెలిబుచ్చారు. కాని ప్రెసిడెంటు వినిపించుకోలేదు.

వంతెన నిర్మాణం వెంటనే ప్రారంభించబడింది. పెద్ద రాళ్ళు, ఇటుక, సున్నము, ఇసుక వంతెన కట్టే ప్రదేశం దగ్గరకు తోలబడ్డాయి. ఓ శుభముహూర్తాన ఆ ప్రాంతాలకు మంత్రి గారు వస్తే వారిచేత వంతెనకు శంకుస్థాపన చేయించాడు ప్రెసిడెంటు. మరుసటి రోజునుంచే పని మొదలు పెట్టారు. సూపర్‌వైజరు, ఓవర్సీర్ అక్కడే తిష్ఠవేశారు. ప్రెసిడెంటు నాసరయ్యకూడా దగ్గరేవుండి కూలీలపై అజమాయిషీ చేస్తూ ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్‌కు భోజన సదుపాయాలు కలిగిస్తూ, వంతెన నిర్మాణంపై విపరీతమైన శ్రద్ధతీసుకున్నాడు. మా వూరిప్రజలు సంతోషించారు. అంత త్వరితగతిన పని సాగుతూన్నందుకు.

ఒకరోజున కూలీలు పెద్దరాళ్ళను వంతెన గోడలపై చేరవేస్తూండగా ఓ పెద్దరాయి జారి ఓ కూలివాని మోకాళ్ళపైబడింది. ఎముకలు టపటప విరిగిపోయి నెత్తురు వరదలై పారగా– ఆ కూలివాడు చింతిలయ్య నేలమీద కూలబడ్డాడు. అక్కడున్న కూలీలంతా పని ఆపి హెల్తు సెంటరుకు తీసి కెళ్ళారు. ఆ డాక్టరు ప్రథమ చికిత్సచేసి, పెద్ద ఆస్పత్రికి

వెంటనే తీసి కెళ్ళమన్నాడు. తర్వాత అతనిని బస్తీకి తీసికెళ్లారు. అక్కడ ఓ కాలు తీసివేసి అతి కష్టంమీద అతని ప్రాణాన్ని కాపాడడం జరిగింది. ఆ సంఘటన జరిగినప్పుడు పని దగ్గర మా పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటు నాసరయ్యా ఉన్నాడు. "ఏంచేస్తాం! వాడి కర్మ అలా కాలింది." అన్నాడాయన.

చింతలయ్య పెద్దాసుపత్రి నుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి వంతెన నిర్మాణం పూర్తయింది. పరిషత్తు చైర్మన్ చేత ఆ వంతెనకు బ్రహ్మాండంగా ప్రారంభోత్సవంకూడా జరిగింది. బళ్ళు, పశువులూ హాయిగా పోతున్నాయి. రైతులకెంతో సుఖంగావుంది పొలం వెళ్ళడానికి.

మా ఘగారి ప్రెసిడెంటు వుణ్యాన, విశేష మైన కృషి చేత, నిబ్బరమైన దీక్షతోను ఆ వంతెన పడిందని రైతులంతా ఆయన్ని ఒక ప్రక్కన కొనియాడుతుండగా కొంత మంది యువకులు, "ఆ వంతెనవల్ల ప్రెసిడెంటు పదివేలు సంపాదించాడు" అంటూ విమర్శించ సాగారు. వాళ్ల లెక్కల ప్రకారం వంతెన పదిహేనువేలలోనే తయారైంది. ఎస్టిమేటులోవున్న ప్రకారం మెటీరియల్ వాడలేదు. పాతిక సిమెంటు బస్తాలు మిగిలాయి. మిగిలిన రాయి రప్పలు తనదొడ్లో తోలించుకున్నాడు. ఆఫీసర్లను కట్టుకొని, వాళ్ళకు కొద్దో గొప్పో లంచాలుపెట్టి, కొందరు మొత్తానికి అయిదువేలు తక్కువగా పని పూర్తిచేయించాడు. పై పెచ్చు చందాల రూపంలో వసూలుచేసిన మొత్తంలో అయిదువేలు మిగిలాయి, మా ప్రెసి

డెంటుగారి స్వార్థసేవను మా వూరి కుర్రకారు కుండ బద్దలు కొట్టి మరీ ప్రచారం చేశారు.

కాని నాసరయ్య తనను సమర్థించుకునేందుకు నోటి నాలుకను పొడిగించాడు.

“ఊరకుక్కలు ఎంత మొరిగినా నాకుపోయే పరువేమీ లేదు! ఊరి బాగుకోసం నానా కష్టలూపడి వంతెన వేయిస్తే నేను డబ్బుతిన్నానని అపనిందలా? ఈ రోజుల్లో ప్రజాసేవకు విలువేలేదు. నిజంగా నాకు రెండువేల రూపాయలు నష్టమే వొచ్చింది. కూలిరేటు పెరిగింది. సిమెంటు బ్లాకులో కొనాల్సి వచ్చింది. పెద్దరాయి, ఇసుక, ఇటుక అంతా హెచ్చు ధరపెట్టి తోలించాల్సి వచ్చింది. లంచాలిస్తేగాని ఆఫీసర్లు కాగితాలపై సంతకాలు పెట్టరయ్యె; ఇన్నిపాట్లూపడి వంతెన పూర్తిచేస్తే ప్రజలు నా నిస్వార్థ సేవను శంకించే నీచానికి దిగారు” అన్నాడు ప్రెసిడెంటు నాసరయ్య నలుగురైదుగురు పెద్ద మనుష్యుల దగ్గర.

ఓ రోజు సాయంత్రం చింతయ్య ముగ్గురు పల్లె పెద్దల్ని వెంటపెట్టుకుని ప్రెసిడెంటు ఇంటికి వచ్చాడు. ఆరుబయట మొల్లాలో కొబ్బరిచెట్లనీడన పడక కుర్చీలో కూర్చుని చేబ్రోలు పుగాకు చుట్ట కాలుస్తూన్న ప్రెసిడెంటు వాళ్ళకేసి నిరుత్సాహంగా చూస్తూ, “ఏమిటి కథ!” అన్నాడు.

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం

"మరి మా వాడి సంగతేం చేశావు? వంతెన కట్టడంలో వాడి బ్రతుకు కుంటు బడిపోయింది. ఇప్పుడు వాడికి జీవనాధార మేమిటి?" అన్నాడో పల్లెపెద్ద.

"బాగుంది! నన్నేం చేయమంటారోయ్! రోజులు బాగుండక కాళ్ళమీద రాయి వేసుకున్నాడు, కుంటివాడ య్యాడు. దానికి నేను బాధ్యుణ్ణా?" అన్నాడు ప్రెసిడెంటు నాసరయ్య.

"వాడికి ఏదో ఒక దారి చూపించాలి. మీలాంటి ధర్మప్రభువులు కనికరించకపోతే అవిటి బ్రతుకుతో వాడు కళ్ళు మూస్తాడు" అన్నాడు ఇంకో పల్లెపెద్ద.

ఓ అయిదువేలు ఇప్పించండి, వాడిబ్రతుకు వాడు బ్రతుకుతాడు" అన్నాడు మరో పల్లెపెద్ద.

ప్రెసిడెంటు నాసరయ్య నల్లత్రాచును తొక్కినట్టు నిలు ఒత్తు లేచాడు.

"ఈ వేషాలు నా దగ్గిరేం సాగవు. ఆ వంతెనమీద నష్టంవొచ్చిందని ఇప్పటికే నేను పిసుక్కు చస్తుంటే మీకు అయిదు వేలు యిచ్చేదా? అయిదు పైసలుకూడా యివ్వను. ఇవ్వాల్సిన అవసరంలేదు. ఇదేమైనా గుళ్ళో తీర్థమా?" పొండి!"

వాళ్ళు బిక్కమొహాలేసుకు వెళ్ళి పోయారు.

— ❦ —